

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางเรียนและทักษะการทำงานเป็นทีมในรายวิชาสังคมศึกษา
ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง เรียนรู้ศาสนา โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ
ด้วยเทคนิค Learning Together ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

The Development of Learning Achievement and Teamwork Skills
in Social Studies, Religion and Culture Courses by Organizing Cooperative
Learning Activities Using the Learning
Together Technique for Prathomsuksa 2 Students

ARTICLE INFO

Article history

Received 24 July 2024

Revised 29 August 2024

Accepted 21 November 2024

กัณฑ์พัฒน์ ทับชา¹ และ มานิตย์ อาษานอก²

Kantaphat Thabcha¹ and Manit Asanok²

ABSTRACT

This research aimed to 1) compare learning achievement against the 70 percent criterion, 2) examine teamwork skills and 3) assess the satisfaction of prathomsuksa 2 students on the implementation of collaborative learning activities using the Learning Together technique. The target group involved 13 prathomsuksa 2 students during the second semester of the 2023 academic year from purposive sampling. The four research instruments were utilized: 1) Five learning management plans which were indicated as the highest level of appropriateness, 2) An learning achievement test with Index of item objective congruence is 0.93 and reliability coefficient of 0.72, 3) A teamwork skills assessment with Index of item objective congruence is 0.89 and 4) A satisfaction questionnaire with Index of item objective congruence is 0.75 and reliability coefficient of 0.72. The Data analysis statistics included means, standard deviations and percentages.

The results revealed that: 1) There were 11 students of 13 students, or 76.92 percent met the learning achievement criterion, while another 2 students or 23.08 percent did not, 2) The overall teamwork skills was 95.83 percent, at the very good level and 3) The satisfaction with the collaborative learning activities using the Learning Together technique was rated at the highest level.

Keywords: Learning Together Technique, Teamwork Skills, Academic Achievement

¹ หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประเทศไทย
M.Ed. (Candidate in Curriculum and Instruction), Faculty of Education, Mahasarakham University, Thailand.

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประเทศไทย
Assistant Professor, Faculty of Education, Mahasarakham University, Thailand.

Corresponding author; e-Mail address: Kriangkraitata@gmail.com¹

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 2) เพื่อศึกษาทักษะการทำงานเป็นทีม และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Learning Together กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 13 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 4 ชนิด คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.93 และความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.72 3) แบบประเมินทักษะการทำงานเป็นทีม มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.89 และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.75 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.72 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียน พบว่า นักเรียนทั้งหมด 13 คน มีนักเรียนสอบผ่าน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 76.92 และนักเรียนสอบไม่ผ่าน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 23.08 2) มีทักษะการทำงานเป็นทีม โดยภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 95.83 อยู่ในระดับดีมาก 3) มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Learning Together โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การเรียนรู้แบบร่วมมือ, ทักษะการทำงานเป็นทีม, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บทนำ

ปัจจุบันสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจสังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยีโดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีที่มีผลต่อการใช้ชีวิตของคนในสังคม เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มของเยาวชนและวัยรุ่น ที่ให้ความสำคัญและเรียนรู้ที่จะก้าวตามเทคโนโลยีที่ทันสมัย ซึ่งได้ส่งผล ต่อแนวคิด ค่านิยม รวมถึงพฤติกรรม การใช้ ชีวิตในสังคมปัจจุบันก่อให้เกิดปัญหานานัปการ โดยเฉพาะต่อเด็กและเยาวชนในวัยเรียนปัญหาที่สำคัญที่พบมาก คือ การละเมิดสิทธิ 5 ในประเด็นต่าง ๆ เช่น การทำร้ายกันจนถึงแก่ชีวิต หรือการเบียดเบียนกัน การฉ้อราษฎร์บังหลวง การล่วงละเมิดทางเพศ การไม่ มีความซื่อสัตย์ต่อกัน และการดื่มสุราหรือเสพยาเสพติด เป็นต้น จากการศึกษา พบว่า รากเหง้าแห่งปัญหาที่แท้จริงคือการที่นักเรียน ขาดการกล่อมเกลาจิตใจและปลูกฝังในเรื่องศีลธรรมจริยธรรม จนทำให้ความสำนึกต่อหน้าที่ ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี การใช้สติพิจารณาอย่างคิดล่นน้อยถอยลงและแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมภายนอกที่ไม่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมรอบตัวของนักเรียนที่ยุ่งส่งเสริม ชักจูงและโน้มน้าวอย่างต่อเนื่องด้วย รูปแบบที่มีการพัฒนาอย่างหลากหลาย ทำให้ยากต่อการควบคุม ป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนให้สัมฤทธิ์ผลได้ภายใต้การเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ เว้นแต่นักเรียนจะถูกจัดระเบียบทางความคิด จนมีจิตใจที่ใฝ่ดีและมีพลังใจที่เข้มแข็งมีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นภูมิคุ้มกันเหตุปัจจัยในทางเสื่อมที่จะเข้ามาทำลายคุณภาพชีวิตที่ดีงามได้ด้วยหลักธรรมทางศาสนา (รัตนะ บัวสนธ์, 2558)

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม การอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข การเป็นพลเมืองดี ศรัทธาในหลักธรรมของศาสนา การเห็นคุณค่าของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม รักชาติและภูมิใจในความเป็นไทยสภาพปัญหา การจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พบว่าครูผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง จึงต้องรู้จักนำวิธีการสอนหรือเทคนิคการสอนที่หลากหลายมาใช้ในการเรียนการสอน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และจะต้องรู้จักการฝึกผู้เรียนให้มี ทักษะการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลของคะแนนสอบในรายวิชาต่าง ๆ (พระวีระวัฒน์ กตปุญโญ (ใจศล) และชวาล ศิริวัฒน์, 2565) พบว่า นักเรียนบางส่วนมีผลการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 มีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดไว้ คือ ร้อยละ 70 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา ในการสังเกตของผู้วิจัยในฐานะผู้สอนและจากการสอบถามครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เด็กนักเรียนยังมีคะแนนที่ต่างขาดความรับผิดชอบในหลาย ๆ ด้านด้วยกัน ได้แก่ การเข้าเรียนไม่ตรงเวลา การทำงานอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนขึ้นมาทำ

ขณะครูสอน ส่งงานไม่ทันภายในเวลาที่กำหนด ขอบพูดคุยกันเวลาครูสอน การไม่ติดตามงานและแก้ไขงานให้ถูกต้อง พฤติกรรมเหล่านี้ ส่งผลกระทบต่อนักเรียน ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียน และทำให้เกิดปัญหาตามมา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาต่อตนเอง คือ เรียนไม่บรรลุผลสำเร็จตามที่มุ่งหวังเอาไว้ และยังเป็นปัญหาในครอบครัวอีกด้วย จึงควรปลูกฝังและสนับสนุนให้นักเรียนมีความรับผิดชอบสูงขึ้น (โรงเรียนบ้านเสื่อกินข้าวโคกน้อย, 2565) ด้วยการพัฒนาพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง เรียนรู้ศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จึงกำหนดรูปแบบการเรียนการสอนและกระบวนการการเรียนรู้ที่จะฝึกฝนผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้บรรลุผลตามมาตรฐานตัวชี้วัด โดยเลือกใช้กระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่เป็นเป้าหมายในหน่วยนั้น ๆ เช่น กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง กระบวนการเผชิญสถานการณ์และการแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการพัฒนาทักษะนิสัย กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ กระบวนการทางสังคม ฯลฯ กระบวนการเรียนรู้ที่มอบหมายให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัตินั้นจะต้องนำไปสู่การเสริมสร้างสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อสาวกของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด และปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้ถูกต้อง (แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐานสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม คือ การให้ผู้เรียนเข้าใจ และนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ ให้เป็นชีวิตที่พึ่งพาและช่วยสร้างสรรค์สังคม ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนสังคมจึงเชื่อมโยงให้เด็กเรียนรู้การใช้ชีวิตที่ถูกต้อง อยู่อย่างมีความสุข โดยเรียนผ่านสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นในห้องหรือในโรงเรียน หรือวิเคราะห์จากตัวอย่างสถานการณ์ที่เป็นจริงในสังคม เพื่อให้เด็กฝึกคิดวิเคราะห์ รู้ทันการเปลี่ยนแปลง รู้จักตัวเอง สามารถจัดการชีวิตของตัวเอง และมีวิถีชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ที่พัฒนาทั้ง 3 ด้านของชีวิต 1) ด้านพฤติกรรม (ศีล) 2) ด้านจิตใจ (สมาธิ) และ 3) ด้านปัญญา (ปัญญา) การทำงานเป็นทีมก็มีผลสำคัญต่อการพัฒนาการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร (OBE: Outcome-Based Education) ในประเทศไทยโดยตรง โดยทำให้นักเรียนหรือผู้เรียนได้เรียนรู้ว่าการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นส่วนสำคัญของการประสบความสำเร็จในการทำงานในการเรียนและในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ การทำงานเป็นทีมยังช่วยเสริมสร้างทักษะทางความสัมพันธ์ การสื่อสาร และการแก้ไขปัญหาพร้อมกันอย่างเหมาะสมในสถานการณ์ที่ซับซ้อน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการทำงานเป็นทีมนี้สามารถเชื่อมโยงกับเป้าหมายของ OBE Thailand ได้โดยตรงผ่านการพัฒนาความรู้ทางวิชาการและทักษะที่เกี่ยวข้องกับการทำงานเป็นทีม การเรียนรู้เรื่องการสื่อสารระหว่างบุคคล การแก้ไขปัญหา และการทำงานร่วมกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการประสบความสำเร็จในการทำงานในองค์กรในปัจจุบันและอนาคต จากการศึกษาหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค LT (Learning Together) เป็นหนึ่งในเทคนิคการสอนของกระบวนการจัดการเรียนรู้รูปแบบกลุ่มร่วมมือ (Cooperative Learning) โดยการจัดการเรียนรู้ที่แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ กลุ่มละ 4-5 คน ที่มีความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน คือ เก่ง ปานกลาง อ่อน โดยสมาชิกในกลุ่มร่วมกันศึกษาเนื้อหาและทำใบงาน กำหนดให้สมาชิกแต่ละคนได้รับผิดชอบการทำงานร่วมกัน เช่น เป็นผู้อ่าน เป็นผู้จดบันทึก เป็นผู้นำเสนอรายงาน เป็นต้น ทำให้ทุกคนได้ช่วยกันทำงาน จนได้ผลงานที่สำเร็จ หากกลุ่มใดมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ถือว่ากลุ่มนั้นเป็นกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ (ทิตินา เขมมณี, 2563) การเรียนรู้เป็นทีมเป็นการใช้กระบวนการกลุ่ม (group process) สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการติดต่อสื่อสารที่ดี รวมทั้งการสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สามารถทำให้เกิดความคิดอย่างมีวิจารณญาณ (promote creative thinking) พัฒนาทักษะการแก้ปัญหา (problem solving) และกระตุ้นให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ด้วยตนเอง (active learning) (Carol & Faye, 1997) ส่วน Gibson และคณะ (Gibson, Ivancevich & Donnelly, 2000) ได้กล่าวถึงผลดีอีกประการหนึ่งของการทำงานเป็นทีมว่าเป็นการเรียนรู้กลุ่มเล็กที่มีความผูกพันมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองในด้านการติดต่อสื่อสารและการมีมนุษยสัมพันธ์ ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การเรียนรู้เป็นทีมนี้สามารถตอบสนองและสามารถแก้ปัญหาในเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นครูเป็นผู้ถ่ายทอดเนื้อหา รูปแบบการเรียนการสอนไม่ได้จัดกิจกรรมการเรียนที่หลากหลายและไม่เน้นปฏิบัติ ซึ่งการเรียนรู้เป็นทีมช่วยให้ผู้เรียนได้วางแผนค้นหาความรู้ พัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ทักษะต่าง ๆ ที่ขาดหายไปหรือไม่มี ได้จากกลุ่มเพื่อน โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้คอยให้ความสะดวก แนะนำ ชี้แนะ ในประเด็นที่ยังสับสนหรือไม่เข้าใจ Hughes & Townley (1994 อ้างใน วราภรณ์ ตรีกุลสุชัย, 2545) กล่าวว่า

การเรียนรู้เป็นทีมนี้มีประโยชน์ ต่อผู้เรียนในแง่สามารถนำมาปรับปรุงทัศนคติ และเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ แก่ผู้เรียนได้ดีในผู้เรียนทุกช่วงอายุ สามารถพัฒนาทำให้เกิดทักษะการแก้ไขปัญหา พัฒนา การทำงานเป็นทีม และพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้กับเพื่อนได้อย่างดี

นอกจากนี้ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือนั้นเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้กระบวนการกลุ่มให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกันเพื่อผลประโยชน์และเกิดความสำเร็จร่วมกันของกลุ่ม ซึ่งการเรียนแบบร่วมมือไม่ใช่เป็นเพียงจัดให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม ผู้สอนทำหน้าที่สรุปความรู้ด้วยตนเองเท่านั้น แต่ผู้สอนต้องพยายามใช้กลยุทธ์วิธีทำให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการประมวลความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ จัดระบบความรู้สรุปเป็นองค์ความรู้ด้วยตนเอง ดังนั้น การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือผู้สอนจะต้องเลือกเทคนิคการจัดการเรียนที่เหมาะสมกับผู้เรียน และผู้เรียนจะต้องมีความพร้อมที่จะร่วมกันทำกิจกรรมรับผิดชอบงานของกลุ่มร่วมกัน โดยที่กลุ่มจะประสบความสำเร็จได้ เมื่อสมาชิกทุกคนได้เรียนรู้บรรลุตามจุดมุ่งหมายเดียวกัน นั่นคือการเรียนรู้เป็นกลุ่มหรือเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ (เพ็ญภา พึ่งวิสาภาพงษ์, 2558) จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า วิธีเรียนแบบร่วมมือที่มีวิธีการหลัก ๆ ที่แตกต่างกัน เช่น การจัดกลุ่ม การศึกษาเนื้อหาสาระ การทดสอบ การคิดคะแนน ระบบการให้รางวัล แต่ไม่ว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบใด ก็จะมีหลักการเรียนรู้แบบร่วมมือที่เหมือนกันอยู่ 5 ประการดังกล่าว การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่นักเรียนได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเพื่อให้ได้ผลงานกลุ่ม ในขณะที่ทำงานนักเรียนต้องช่วยกันคิดและช่วยกันตอบคำถาม พยายามทำให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมและทุกคนเข้าใจที่มาของคำตอบโดยให้นักเรียนขอความช่วยเหลือจากเพื่อนก่อนที่จะถามครู และครูชมเชยหรือให้รางวัลเป็นกลุ่มตามผลงานของกลุ่มนั้น ๆ ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์รูปแบบการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ แล้วเลือกรูปแบบที่เข้ากับลักษณะวิชาเรียนหรือธรรมชาติวิชาและลักษณะผู้เรียนในเรื่องศาสนาของเรา ที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สังเคราะห์จึงได้รูปแบบการเรียนการสอนด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT มาใช้จัดการเรียนรู้ในการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเสือกินวัวโคกน้อย และด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ และเข้าใจ ประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

วัตถุประสงค์

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังเรียน ด้วยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Learning Together ให้สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70
2. เพื่อศึกษาทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Learning Together
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Learning Together

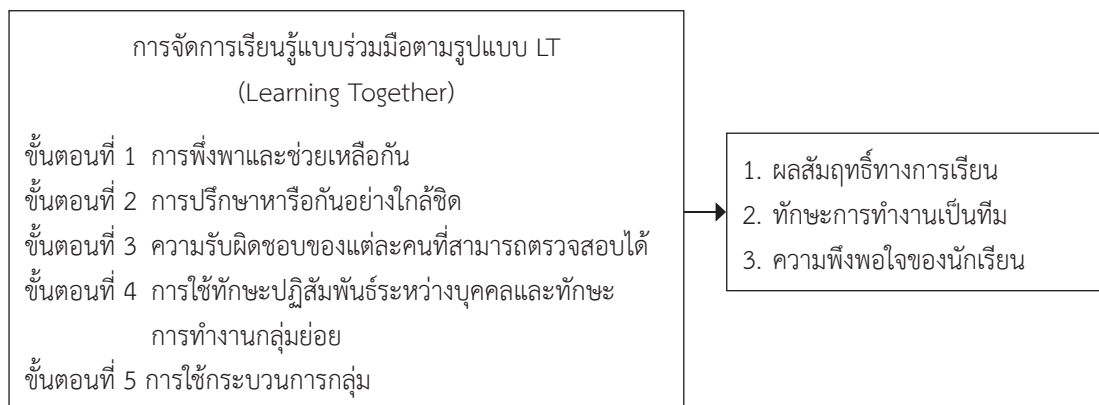
วิธีการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเสือกินวัวโคกน้อย อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 13 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

กรอบแนวคิดการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Learning Together เรื่อง เรียนรู้ศาสนา จำนวน 5 แผน ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ โดยรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.51$, S.D.=0.28)

2. ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เรียนรู้ศาสนา จำนวน 30 ข้อ หากคุณภาพเครื่องมือโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 0.93 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.72

3. แบบประเมินทักษะการทำงานเป็นทีม โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่
ตอนที่ 1 แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักเรียน จำนวน 10 ข้อ
ตอนที่ 2 การประเมินการร่วมมือในการทำงานเป็นทีม จำนวน 6 ข้อ
โดยแบบประเมินจะเป็นการสอบถามความถี่เกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้เรียนที่เกิดขึ้น โดยใช้เกณฑ์ในการวัดระดับดังนี้

สม่ำเสมอ หมายถึง ผู้เรียนมีพฤติกรรมหรือการกระทำต่อเนื่องกันทั้งในชั่วโมงเรียน หรือมีการกระทำอย่างน้อย 5 ครั้งขึ้นไป

บางครั้ง หมายถึง ผู้เรียนมีพฤติกรรมหรือการกระทำเป็นบางครั้ง หรือมีการกระทำ 3-4 ครั้ง นาน ๆ ครั้ง หมายถึง ผู้เรียนมีพฤติกรรมหรือการกระทำน้อยครั้ง หรือมีการกระทำ 1-2 ครั้ง
เกณฑ์ในการให้คะแนน

สม่ำเสมอ 3 คะแนน

บางครั้ง 2 คะแนน

นาน ๆ ครั้ง 1 คะแนน

นำผลมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าคุณภาพที่ได้ เท่ากับ 0.89

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Learning Together ตามวิธีการวัดของลิเคิร์ต (Likert) โดยกำหนดรูปแบบของแบบสอบถามโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่าระดับคะแนนแต่ละระดับเทียบกับระดับความพึงพอใจ ดังนี้

ความพึงพอใจมากที่สุด กำหนดให้ 5 คะแนน

ความพึงพอใจมาก กำหนดให้ 4 คะแนน

ความพึงพอใจปานกลาง กำหนดให้ 3 คะแนน

ความพึงพอใจน้อย กำหนดให้ 2 คะแนน
ความพึงพอใจน้อยที่สุด กำหนดให้ 1 คะแนน

นำผลมาหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน โดยใช้ Item total Correlation แบบ Pearson (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปได้ค่าอำนาจจำแนก (rxy) ระหว่าง 0.67 ถึง 0.75 อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ทุกข้อ โดยวิธีหาค่าด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.75 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.72

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อผ่านขั้นตอนการจัดทำเค้าโครงและได้รับอนุมัติ จากคณะกรรมการจริยธรรม การวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยมหาสารคามแล้ว (เลขที่การรับรอง 091-045/2567)
2. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุญาติเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาสารคามเสนอต่อผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านเสียดินบัวโคกน้อย จังหวัดมหาสารคาม และได้เลือกกลุ่มเป้าหมาย 13 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะทำการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง โดยชี้แจงวัตถุประสงค์และขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งขอความร่วมมือในการทำวิจัย โดยการเซ็นหนังสือยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย และชี้แจงให้ทราบว่า หากเข้าร่วมการวิจัยแล้วสามารถออกจากการวิจัยได้ตลอดเวลา ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างจะถือเป็นความลับและนำมาใช้เฉพาะในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น การนำเสนอข้อมูลกระทำในภาพรวมและนำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น ขั้นตอนและวิธีการศึกษาในครั้งนี้ ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อกลุ่มตัวอย่าง และไม่รบกวนเวลาการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และกิจวัตรประจำวันของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินดียินยอมเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยจึงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป
3. ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Learning Together ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างจะได้รับการปฐมนิเทศก่อนทำการฝึกเพื่อให้ทราบวัตถุประสงค์ในการฝึก การดำเนินงาน และการทำความเข้าใจเกี่ยวกับศาสนาของเรา รวมทั้งเวลาในการจัดการเรียนการสอนตลอดจนข้อปฏิบัติต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอน
4. ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินทักษะการทำงานเป็นทีม โดยใช้เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของนักเรียน
5. จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Learning Together ที่สร้างขึ้น เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการเรียนรู้
6. เริ่มทำการทดลองโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Learning Together สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ถึงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2566 รวมทั้งสิ้น 9 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 วัน ตามชั่วโมงการเรียน
7. ทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีม บันทึกข้อมูลเป็นรายบุคคลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สัปดาห์ที่ 8 และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน แล้วนำข้อมูลที่ได้นำไปวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยได้นำข้อมูลที่ได้จากการทดลอง โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์คำนวณหาค่าทางสถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังเรียนด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Learning Together สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยหาค่าร้อยละแล้วนำมาเทียบเกณฑ์ร้อยละ 70
2. วิเคราะห์ทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีมของนักเรียน หลังเรียนด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Learning Together โดยการหา ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ แล้วนำมาเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้
สมำเสมอ หมายถึง ผู้เรียนมีพฤติกรรมหรือการกระทำต่อเนื่องกันทั้งในชั่วโมงเรียน หรือมีการกระทำอย่างน้อย 5 ครั้งขึ้นไป

บางครั้ง หมายถึง ผู้เรียนมีพฤติกรรมหรือการกระทำเป็นบางครั้ง หรือมีการกระทำ 3-4 ครั้ง
นาน ๆ ครั้ง หมายถึง ผู้เรียนมีพฤติกรรมหรือการกระทำน้อยครั้ง หรือมีการกระทำ 1-2 ครั้ง
เกณฑ์ในการให้คะแนน

สม่ำเสมอ 3 คะแนน

บางครั้ง 2 คะแนน

นาน ๆ ครั้ง 1 คะแนน

3. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Learning โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์ในการประเมินเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับตามวิธีของ ลิเคิร์ท (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำมาเทียบกับ เกณฑ์ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนวัดระดับความพึงพอใจการแปลผลของช่วงคะแนนค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ดังนี้

4.50-5.00 หมายถึง พึงพอใจระดับมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง พึงพอใจระดับมาก

2.50-3.49 หมายถึง พึงพอใจระดับปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง พึงพอใจระดับน้อย

1.00-1.49 หมายถึง พึงพอใจระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ ค่าร้อยละ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70

นักเรียนคนที่	หลังเรียน		เกณฑ์ร้อยละ	
	คะแนน (30)	คะแนนร้อยละ	ผ่านเกณฑ์	ไม่ผ่านเกณฑ์
1	17	56.67		✓
2	26	86.67	✓	
3	27	90.00	✓	
4	15	50.00		✓
5	27	90.00	✓	
6	26	86.67	✓	
7	25	83.33	✓	
8	21	70.00	✓	
9	23	76.67	✓	
10	23	76.67	✓	
11	21	70.00	✓	
12	24	80.00	✓	
13	25	83.33	✓	
รวม			11	2
ร้อยละ			76.92	23.08

จากตาราง 1 พบว่า นักเรียนทั้งหมด 13 คน มีนักเรียนสอบได้คะแนนหลังเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 76.92 ของนักเรียนทั้งหมด และนักเรียนสอบได้คะแนนหลังเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 23.08 ของนักเรียนทั้งหมด

2. ผลการวิเคราะห์ทักษะการทำงานเป็นทีมแบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม (ครูผู้สอน) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ ร้อยละ คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะการทำงานเป็นทีมแบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม (ครูผู้สอน)

รายการ	สีแดง	สีเหลือง	สีฟ้า	สีเขียว	$\bar{X}$
ด้านบทบาทในการทำงานเป็นทีม					
1. สมาชิกในทีมรับผิดชอบงานตามที่ได้รับมอบหมาย	3	3	3	3	3
2. มีการประสานงานให้ ความช่วยเหลือ และมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน	3	3	3	3	3
3. สมาชิกในทีมเสนอความคิดในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาการทำงานของทีม	3	2	3	3	2.75
4. ตระหนักในความสำคัญของคนและกัน แสดงออกโดย การยอมรับ การให้เกียรติ บริรักษารหรือ ให้โอกาสในการทำงาน	3	3	3	3	3
ด้านกระบวนการทำงาน					
5. มีการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์และวางแผนการทำงานร่วมกันในทีม	3	3	3	3	3
6. มีการกำหนดวิธีการ ขั้นตอนการทำงานและระยะเวลาอย่างเป็นระบบ	3	3	2	2	2.5
7. มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบให้กับสมาชิกในทีมได้อย่างเหมาะสม	3	2	3	2	2.5
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในทีม					
8. มีการให้ความร่วมมือกับทีมอย่างเต็มที่ มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีความผูกพันกัน เข้าใจกัน เรียนรู้ ความแตกต่างของกันและกัน	3	3	3	3	3
9. มีการกล่าวคำชมเชยเพื่อนสมาชิกในทีมเมื่อผลงานประสบผลสำเร็จได้ตามแผน	3	3	3	3	3
10. มีความสุขในการทำงาน มีความรักใคร่สามัคคีกลมเกลียว และมีปัจจัยส่งเสริมสนับสนุนการทำงานของทีมในทุกรูปแบบ	3	3	3	3	3
รวม (30 คะแนน)	30	28	29	28	28.75
ร้อยละ	100	93.33	96.67	93.33	95.83
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	0.00	0.42	0.32	0.42	0.21
แปลผล	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนทั้งหมด 4 ทีม มีทีมที่ได้คะแนน ลำดับ 1 คือทีมสีแดง คิดเป็นร้อยละ 100.00 อยู่ในระดับดีมาก, ลำดับ 2 คือทีมสีฟ้าของนักเรียนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 96.67 อยู่ในระดับดีมาก, และลำดับ 3 รวม คือทีมสีเขียว และทีมสีเหลือง คิดเป็นร้อยละ 93.33 อยู่ในระดับดีมาก โดยภาพรวมพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 95.83 อยู่ในระดับดีมาก

3. ผลการวิเคราะห์การประเมินการทำงานเป็นทีม (ประเมินทีม) แบบประเมินการทำงานเป็นทีม (ประเมินทีม) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ ค่าร้อยละ และคะแนนเฉลี่ย แบบประเมินการทำงานเป็นทีม (ประเมินทีม) แบบประเมินการทำงานเป็นทีม (ประเมินทีม)

คนที่	ประเด็นที่สังเกต						รวม	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6		
คนที่ 1	3	3	3	3	3	3	18.00	100.00
คนที่ 2	3	3	2	3	3	3	17.00	94.44
คนที่ 3	3	3	3	3	3	3	18.00	100.00
คนที่ 4	3	3	3	3	3	3	18.00	100.00
คนที่ 5	3	3	2	3	3	3	17.00	94.44
คนที่ 6	3	3	3	3	3	3	18.00	100.00
คนที่ 7	3	3	3	2	3	3	17.00	94.44
คนที่ 8	3	3	3	3	3	3	18.00	100.00
คนที่ 9	3	3	2	3	3	3	17.00	94.44
คนที่ 10	3	3	3	3	3	3	18.00	100.00
คนที่ 11	3	3	3	2	3	3	17.00	94.44
คนที่ 12	3	3	3	3	3	3	18.00	100.00
คนที่ 13	3	3	3	3	3	3	18.00	100.00
ผลรวม	39	39	36	37	39	39	38.17	97.86
$\bar{X}$	3.00	3.00	2.77	2.85	3.00	3.00	17.62	97.89

ประเด็นที่สังเกต	คะแนนเต็ม (39 คะแนน)	คะแนนเต็ม (18 คะแนน)
1. พวกเรารับรู้ความรู้และความคิดเห็นของสมาชิกในทีม	39	3.00
2. พวกเราช่วยกันคิดและแสดงความคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรม	39	3.00
3. เมื่อมีประเด็นที่เกิดจากการไม่เห็นด้วย พวกเราจะแสดงความคิดเห็นในประเด็นนั้นด้วยความสุภาพ	36	2.77
4. พวกเรามักจะมีการลงความเห็นอย่างเป็นเอกฉันท์	37	2.85
5. พวกเรามีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ในการทำงานเป็นทีม	39	3.00
6. พวกเรามีการบริหารเวลาในการดำเนินกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ	39	3.00
ค่าเฉลี่ยรวม	38.17	17.62
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	1.33	2.94
ร้อยละ	97.86	97.89

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนทั้งหมด 13 คน ได้คะแนนการทำงานเป็นทีม (ประเมินทีม) ผลการประเมินรายคน ของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.62 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.94 คิดเป็นร้อยละ 97.86 ของนักเรียนทั้งหมด และ ผลการประเมินจากรายด้านจากประเด็นที่สังเกต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 38.17 เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.33 คิดเป็นร้อยละ 97.89

4. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ที่	ประเด็นความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านเนื้อหาสาระ และสื่อการเรียนรู้				
1	ครูใช้วิธีการสอนและจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับเนื้อหา	4.69	0.48	มากที่สุด
2	กิจกรรมการเรียนการสอนช่วยอำนวยความสะดวกให้ฉัน ได้ดียิ่งขึ้น	4.08	1.04	มาก
3	ครูมีสื่อหรือเว็บสนับสนุนที่เป็นแหล่งความรู้ช่วยในการทำกิจกรรม	4.39	0.51	มาก
4	ครูเปิดโอกาสให้ฉันได้แสดงความคิดเห็นในแต่ละเนื้อหา	4.69	0.48	มากที่สุด
5	ครูใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้ฉันได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน	4.31	0.48	มาก
6	สื่อหรือเว็บสนับสนุนที่สามารถเรียนง่าย สะดวก รวดเร็ว	4.39	0.96	มาก
รวม		4.42	0.66	มาก
ด้านการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Learning Together				
7	ฉันได้มีโอกาสดูแลเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในห้องและครูในแต่ละเนื้อหา	4.77	0.44	มากที่สุด
8	ฉันทำงานร่วมกับผู้อื่นในทีมได้ดี	4.62	0.51	มากที่สุด
9	ฉันได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนของครู	4.77	0.44	มากที่สุด
10	กิจกรรมการเรียนการสอนทำให้ฉันมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และทีมได้เป็นอย่างดี	4.46	0.52	มาก
11	กิจกรรมการเรียนการสอนทำให้ฉันมีความกระตือรือร้นในการเรียน	4.39	0.96	มาก
12	ฉันเกิดความคิดที่หลากหลายในการทำกิจกรรม	4.46	0.78	มาก
รวม		4.58	0.61	มากที่สุด
ด้านความรู้และประโยชน์ที่ได้รับ				
13	การทำงานเป็นทีมทำให้ฉันสามารถแบ่งงานตามหน้าที่และมีความรับผิดชอบ เพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมายได้	4.69	0.48	มากที่สุด
14	การทำงานเป็นทีมทำให้ฉันมีมนุษยสัมพันธ์ดีขึ้น	4.39	0.87	มาก
15	การทำงานเป็นทีมทำให้ฉันมีความสามัคคีกับเพื่อนร่วมทีมมากขึ้น	4.23	0.93	มาก
16	การทำงานเป็นทีมทำให้ฉันยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมากขึ้น	4.54	0.66	มากที่สุด
17	การทำงานเป็นทีมทำให้ฉันนำวิธีการไปประยุกต์ใช้กับรายวิชาอื่นได้	4.54	0.52	มากที่สุด
รวม		4.48	0.69	มาก
โดยรวม		4.49	0.65	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรูแบบร่วมมือด้วยเทคนิค Learning Together โดยรวมอยู่ในระดับความพึงพอใจมาก ($\bar{X}$ =4.49, S.D.=0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 8 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับแรก ดังนี้ ครูใช้วิธีการสอนและจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับเนื้อหา ($\bar{X}$ =4.77, S.D.=0.44) ครูเปิดโอกาสให้ฉันได้แสดงความคิดเห็นในแต่ละเนื้อหา ($\bar{X}$ =4.77, S.D.=0.44),

ฉันได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในห้องและครูในแต่ละเนื้อหา ($\bar{X}=4.69$, $S.D.=0.48$), ฉันได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ($\bar{X}=4.69$, $S.D.=0.48$) และการทำงานเป็นทีมทำให้ฉันสามารถแบ่งงานตามหน้าที่และมีความรับผิดชอบเพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมายได้ ($\bar{X}=4.69$, $S.D.=0.48$)

อภิปรายผล

จากการศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางเรียนและทักษะการทำงานเป็นทีมในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง เรียนรู้ศาสนา โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Learning Together ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยอภิปรายผล ดังนี้

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Learning Together 70 พบว่า นักเรียนทั้งหมด 13 คน มีนักเรียนสอบได้คะแนนหลังเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 76.92 ของนักเรียนทั้งหมด และนักเรียนสอบได้คะแนนหลังเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 23.08 ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Learning Together ทำให้นักเรียนแต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกัน ซึ่งส่งเสริมการทำงานร่วมกันและความสามัคคีในกลุ่ม นอกจากนี้ การเรียนรู้แบบร่วมมือยังเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ เนื่องจากนักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเรียนรู้จากกันและกัน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับหลักการของการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) โดย Johnson & Johnson ที่เน้นการทำงานร่วมกันและการพัฒนาทักษะสังคม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการช่วยเหลือกันในกลุ่ม ซึ่งส่งผลให้นักเรียนเกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งขึ้นและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จริยา ปัดดาเดช และอริญ ชูยกระเดื่อง (2566) ที่ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT ในเรื่องระบบเศรษฐกิจสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งพบว่า กิจกรรมดังกล่าวมีความเหมาะสมอย่างมาก และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนยังมีพฤติกรรมการทำงานกลุ่มที่ดีและความพึงพอใจในระดับสูงสุด งานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานของ ปาณิสรา สายศรี, ธีรภัทร์ ลอยวิรัตน์ และอริญ ชูยกระเดื่อง (2565) ที่ได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT ในเรื่องเศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวันสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการเรียนรู้แบบนี้มีความเหมาะสมสูงสุด ส่งผลให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ร้อยละ 43.52 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมทั้งนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับสูงสุดต่อกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าว

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Learning Together มีทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีมหลังเรียน โดยภาพรวมพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักเรียนอยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Learning Together เป็นการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือจะประสบผลสำเร็จได้นั้นสมาชิกแต่ละคนต้องมีความรับผิดชอบตนเองและต่อกลุ่มโดยจะต้องช่วยเหลือ พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันและในการทำงานร่วมกันสมาชิกต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันยอมรับไว้วางใจกัน รวมทั้งมีการตรวจสอบผลงานของสมาชิกในกลุ่มเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับ นภสร มิลินทานุช (2561) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมและจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นักเรียนห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ (สสวท.) ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือในสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมและจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นักเรียนห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ (สสวท.) ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือในสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต ผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือทำให้นักเรียนมีทักษะการทำงานเป็นทีมหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชรินทร์ มั่งคั่ง และเดชนี ทิมเจริญ (2565) ได้ทำการศึกษา การจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมทักษะการทำงานเป็นทีมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ (1) เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อส่งเสริมทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (2) เพื่อเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อส่งเสริมทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนระดับ

มัธยมศึกษาตอนต้น (3) เพื่อศึกษาระดับทักษะการทำงานเป็นทีมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงทดลอง ผลการวิจัยพบว่า (1) การจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อส่งเสริมทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า เป็นกระบวนการที่พัฒนาและส่งเสริมทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้ (2) การศึกษาผลการเรียนก่อนและหลังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหัวหินวิทยาลัย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า นักเรียนมีคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนมากกว่าก่อนเรียน และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) ระดับทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหัวหินวิทยาลัย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ หลังการเรียนรู้ในระดับมาก

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Learning Together มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Learning Together เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้กระบวนการกลุ่มให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกันเพื่อผลประโยชน์และเกิดความสำเร็จร่วมกันของกลุ่ม ซึ่งการเรียนรู้แบบร่วมมือไม่ใช่เป็นเพียงจัดให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม ผู้สอนทำหน้าที่สรุปความรู้ด้วยตนเองเท่านั้น แต่ผู้สอนต้องพยายามใช้กลยุทธ์วิธีทำให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการประมวลความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ จัดระบบความรู้สรุปเป็นองค์ความรู้ด้วยตนเอง ดังนั้น การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือผู้สอนจะต้องเลือกเทคนิคการจัดการเรียนที่เหมาะสมกับผู้เรียน และผู้เรียนจะต้องมีความพร้อมที่จะร่วมกันทำกิจกรรมรับผิดชอบงานของกลุ่มร่วมกัน โดยที่กลุ่มจะประสบความสำเร็จได้ เมื่อสมาชิกทุกคนได้เรียนรู้บรรลุตามจุดมุ่งหมายเดียวกัน นั่นคือการเรียนรู้เป็นกลุ่มหรือเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดความสนุกสนานในการเรียนรู้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูใช้วิธีการสอนและจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับเนื้อหา, ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นในแต่ละเนื้อหา, นักเรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในห้องและครูในแต่ละเนื้อหา, นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนของครู และการทำงานเป็นทีมทำให้นักเรียนสามารถแบ่งงานตามหน้าที่และมีความรับผิดชอบ เพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมายได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลีพร แซ่ตั้ง และอรุณฯ ลิ้มศิริ (2564) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยบทเรียนมัลติมีเดีย มีวัตถุประสงค์ คือ (1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของบทเรียนมัลติมีเดียเรื่อง ประชากรและการตั้งถิ่นฐาน ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา 3 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนมัลติมีเดีย (3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนมัลติมีเดีย ผลการวิจัยพบว่า (1) ประสิทธิภาพของบทเรียนมัลติมีเดีย เรื่อง ประชากรและการตั้งถิ่นฐาน ที่สร้างขึ้นมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.26/80.11 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ที่กำหนดไว้ (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยบทเรียนมัลติมีเดีย มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) ผลการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนมัลติมีเดีย โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องเรียนรู้ศาสนา โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Learning Together ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพและน่าสนใจมากขึ้น ซึ่งการเรียนรู้แบบร่วมมือส่งเสริมทักษะในการทำงานร่วมกันให้เกิดผลสำเร็จที่ดี และการรักษาความสัมพันธ์ที่ดีทางสังคม การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยปลูกฝังทักษะในการทำงานเป็นกลุ่มทำให้นักเรียนไม่มีปัญหาในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและส่งผลให้งานกลุ่มประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายร่วมกัน ทักษะทางสังคมที่นักเรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้แก่ความเป็นผู้นำการสร้างความไว้วางใจ การตัดสินใจ การสื่อสาร การจัดการกับข้อขัดแย้ง ทักษะเกี่ยวกับการจัดกลุ่มสมาชิกภายในกลุ่ม ทักษะการร่วมมือกันแก้ไขปัญหา ในการทำงานกลุ่ม นอกจากนี้ สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545) และจินตราหิรา นิราศสูงเนิน (2562) กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้สอดคล้องกันว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ คือ กระบวนการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนได้ร่วมมือและช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ โดยแบ่งกลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ซึ่งเป็นลักษณะการรวมกลุ่มอย่างมีโครงสร้างที่ชัดเจน มีการทำงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตนและส่วนรวม เพื่อให้ตนเองและสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สมาชิกในกลุ่มทุกคนเป็นส่วนสำคัญของกลุ่มที่จะต้องมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Learning Together ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติการทำงานเป็นทีมกับเพื่อน ๆ ในการแบ่งงานกลุ่มถือเป็นหัวใจสำคัญ ควรยึดหลักการแบ่งงานตามความรู้ ความสามารถ และความพึงพอใจ มีกฎ มีระเบียบ แบบแผน ซึ่งเป็นแบบแผนเฉพาะกลุ่มสมาชิก สมาชิกในทีมจะต้องรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองต่อกลุ่มสมาชิกโดยรวมจะช่วยให้การทำงานเป็นทีมประสบความสำเร็จ

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Learning Together ควรพิจารณาให้เหมาะสมอาจมีตามความรู้ ความสามารถ ความพึงพอใจ และศักยภาพของผู้เรียน และที่สำคัญควรพัฒนาให้ต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Learning Together ในเนื้อหาและระดับชั้นอื่น ๆ เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Learning Together เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สมาชิกมีบทบาทและมีความรู้ สึกร่วมกัน มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีความผูกพันกัน เข้าใจกัน เรียนรู้ ความแตกต่างของกันและกัน มีความสุขในการทำงาน มีความรักใคร่สามัคคีกลมเกลียว และมีปัจจัยส่งเสริมสนับสนุนการทำงานของทีมในทุกรูปแบบ จะช่วยให้การทำงานร่วมกันมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

2. ควรศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Learning Together กับตัวแปรอื่น ๆ หรือเทคนิคการจัดการเรียนสอนต่าง ๆ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ หรือเกิดเป็นความรู้ใหม่ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จริยา ปัตตาเดช และ อรุณ ชูกระเดื่อง. (2566). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT เรื่อง ระบบเศรษฐกิจมัธยมศึกษาปีที่ 2. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 17(1), 55-65.
- จินดาหรรษา นิลาสสูงเนิน. (2562). *ทักษะการทำงานเป็นทีม โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีสื่อสังคมสนับสนุน สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบรบือ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]*, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชรินทร์ มั่งคั่ง และ เตชินี ทิมเจริญ. (2565). การจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมทักษะการทำงานเป็นทีมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. *วารสารการวิจัยกาสละองค์ มหวิทยาลัยราชภัฏชัยราช*, 16(1), 97-107.
- ทศนา เขมมณี. (2563). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 24). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภสร มลิทานุช. (2561). *การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมและจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นักเรียนห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์(สสวท.) ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือในสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]*, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* พิมพ์ครั้งที่ 8. สุวีริยาสาส์น.
- ปาณิสรา สายศรี, อธิภัทร์ ลอยวิรัตน์ และ อรุณ ชูกระเดื่อง. (2565). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวันนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. *วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 6(4), 282-291.
- พระวีระวัฒน์ กตปุญโญ (ใจศล) และ ขวาล ศิริวัฒน์. (2565). การพัฒนาการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านกุน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดสุรินทร์. *Journal of MCU Humanities Review*, 8(1), 91-101.

- เพ็ญนภา เพ็งวิสาภาพพงษ์. (2558). การพัฒนาชุดกิจกรรมเรื่อง การแต่งคำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท], วิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2558). การประเมินโครงการ/การวิจัยเชิงปริมาณ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- โรงเรียนบ้านเสื่อกินข้าวโคกน้อย, (2565). รายงานผลการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1.
- วรารณ ตระกูลสฤษดิ์. (2545). การนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนบนเว็บด้วยการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อการเรียนรู้ เป็นทีมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท], จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ. (2545). 21 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. ภาพพิมพ์
- อัญชลีพร แซ่ตั้ง และ อรุณ ลิ้มตศิริ. (2564). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยบทเรียนมัลติมีเดีย. *Journal of Roi Kaensam Academi*, 7(4), 190-206.
- Carol, J., & Faye, S. (1997). The validity of a peer evaluation instrument for team learning and group processes. *Accounting Education: A Journal of Theory, Practice, and Research*, 2(1), 21-40.
- Gibson, J. L., Ivancevich, J. M., & Donnelly, J. H. (2000). *Organization: Behavior, Structure, Processes*. 10th ed. Boston: McGraw-Hill.
- Hughes, H. W., & Townley, A. J. (1994). *Cooperative Learning in Graduate Education: A Study of Its Effectiveness in Administrator Training in Two California Universities*.